

випадках, якщо помилка тим, чи іншим чином виявлена, у особи, що її здійснила, виникає об'єктивне бажання виправити й усунути шкідливі наслідки всіма можливими способами, тому що помилка – негативний критерій його роботи.

Якщо помилка навмисна, слідчий свідомо передбачає негативні наслідки своєї діяльності з розслідування конкретного кримінального провадження у вигляді втрати доказів, затягування строків розслідування, закриття кримінального провадження.

Слідчу помилку можна розглядати як обумовлений оманю або необережністю негативний результат юридично значущої діяльності, що здійснена в супереч нормам права та криміналістичним (тактичним) рекомендаціям особою, яка згідно до своїх посадових обов'язків провадить розслідування й перешкоджає досягненню цілей окремої слідчої дії (кримінального провадження), приводить до виникнення нових, зміну або припинення існуючих прав і обов'язків учасників кримінального процесу.

В деяких випадках слідча помилка може бути зафіксована в якому-небудь акті реагування, якщо вона ненавмисна – може бути виявлена й виправлена при здійсненні кримінального провадження самим слідчим та зафіксована відповідними документами. Помилку (як ненавмисну, так і навмисну) може виявити й прийняти заходи до її усунення прокурор або суд, інші посадові особи – наприклад начальник слідчого відділу, слідчий-суддя на різних етапах розслідування. В даному випадку знання ознак слідчих помилок надає можливість їх виявлення та визначення шляхів усунення їх негативних наслідків.

З'ясування мотивації виявлених помилок надає можливість викрити недобросовісних співробітників, схильних до зловживання владою або службовим становищем, одержанню неправомірної вигоди.

Сокиран Федір Михайлович,
професор кафедри криміналістики та судової
медицини Національної академії внутрішніх
справ, кандидат юридичних наук, доцент

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ УПРАВЛІНСЬКИХ КАДРІВ СЛІДСТВА ЯК СКЛАДОВА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

Вагому роль в питаннях боротьби з корупцією відіграють слідчі підрозділи Національної поліції, в тому числі і управлінський апарат, які знаходяться на етапі їх реформування.

Слідчі підрозділи Національної поліції України займають винятково важливе місце в системі державних правоохоронних органів, оскільки саме вони безпосередньо пов'язані із здійсненням кримінального переслідування осіб, які вчинили кримінальні правопорушення.

Реформи, що проводяться в Україні, торкнулися практично усіх сторін економічного, суспільно-політичного і соціально-правового життя суспільства. В умовах вдосконалення української державності особливо важливу роль набуває формування правової держави і громадського суспільства. Практика громадського життя свідчить, що вдосконалення системи державного управління в правоохоронній сфері повинне базуватися, передусім, на правовому механізмі регулювання діяльності, що включає як правове забезпечення, так і формування організаційних структур управління в системі органів охорони правопорядку і боротьби зі злочинністю та її «раковою пухлиною» – корупцією.

Особливості реалізації функцій слідчих підрозділів Національної поліції України формують специфіку управління цим державним органом. Багато в чому, управління цією діяльністю не має аналогів в інших випадках соціальної практики. Слідчий апарат Національної поліції України є невід’ємною частиною правоохоронної системи і своєю діяльністю активно впливає на соціально-політичний і соціально-психологічний клімат в сучасному українському суспільстві в напрямі протидії корупції.

Досягнутий рівень розвитку теорії управління у сфері правоохоронної діяльності дозволяє виділити проблему соціального наповнення правоохоронної діяльності. Ця проблематика завжди знаходилась в центрі уваги дослідників, проте підходи до її вивчення, очевидно, ніколи не будуть вичерпані. Кожен етап розвитку суспільства розкриває все нові сторони дійсності, по відношенню до яких, питання індивідуального, групового, громадського характеру перетинаються, взаємно проникають і породжують нові проблеми, серед яких є проблема викорінювання корупції в нашій державі.

За більш ніж двадцяти семи річну історію розвитку вітчизняної юридичної психології накопичений величезний масив теоретичних і емпіричних даних про генезис і структуру функціонування правоохоронної системи [1].

Зібраний великий матеріал, призначений проблемам вдосконалення професійної діяльності фахівців правоохоронних органів і інших державних структур; проаналізовано психолого-педагогічні аспекти роботи слідчого, оперуповноваженого, дільничного офіцера поліції, співробітників патрульної поліції, особливого складу підрозділів поліції особливого призначення в даному напрямку.

Проте, за межами наукових досліджень залишається цілий спектр проблем, вивчення яких могло б позитивно позначитися на рішенні ряду практичних завдань в області підвищення ефективності і якості слідчої практики серед боротьби з проявами корупційних діянь.

На сучасному етапі теорія управління у сфері правоохоронної діяльності, в предметі якої можна виділити такий компонент, як комунікативна компетентність, набуває все більш чіткий зміст.

Метою вивчення управління в слідчих підрозділах є цілеспрямована підготовка професіоналів, зайнятих управлінням в цій структурі. У сучасний період розвитку суспільства управлінська діяльність в правоохоронних органах, заснована лише на досвіді і інтуїції керівників, вже не може гарантувати досягнення успіхів в службовій діяльності як їх самих, так і підлеглих ним виконавців.

Нині виявилася наполеглива потреба в підготовці керівників, що відповідають вимогам сучасного суспільства. Особливу роль тут грає рівень сформованості тих професійно-значущих якостей, що впливають на успішність професійної управлінської діяльності. Через це, майбутні керівники обов'язково повинні своєчасно набувати необхідний обсяг сучасних управлінських знань, умінь і навичок, а діючі – постійно підвищувати рівень своїх теоретичних знань і удосконалювати наявні уміння і навички в області соціальної і юридичної психології, направлених на протидію корупції.

Вивчення основ управління повинно сприяти тому, щоб у керівників виникло усвідомлене розуміння і стійка внутрішня потреба в постійному самостійному набутті управлінських знань, умінь і навичок; реалізації функцій управління в межах компетенції; у аналізі практики управління; вивченні і поширенні передового досвіду, направлених на виконання державної програми боротьби із корупцією [2].

Список використаних джерел

1. Сокиран Ф.М. Сучасні концепції психологічного впливу на досудовому слідстві: Монографія // Ф.М. Сокиран // НАВСУ; В.Г. Гончаренко, ред. – Київ: НВТ «Правник», 2002 – 171 с.

2. Антикорупційна програма Генеральної прокуратури України, затв. наказом Генеральної прокуратури України від 31.03.2017 р. № 98. URL: http://www.gp.gov.ua/ua/iopd.html?_m=publications&_t=rec&id=94103

Стасюк Василя Миколаївна,

провідний фахівець з наукової роботи
Сумського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України

РЕАЛІЗАЦІЯ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПРОГРАМИ ПІДРОЗДІЛАМИ ЕКСПЕРТНОЇ СЛУЖБИ МВС УКРАЇНИ

Реформування системи запобігання та протидії корупції в Україні – один із найважливіших аспектів сучасної правової політики, якому приділяється досить велика увага з боку держави. Корупція уповільнює розвиток правової системи держави, що значною мірою відстрочує наближення нашої країни до високих стандартів світового рівня життя.

Чинним законодавством України передбачено визначення поняття «корупція». Отже, корупція – використання особою наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою